

ตำนาน ... โรงงานนมไทย-เดนมาร์ก

จาก “โรงนม” โรงเล็กๆ ที่เริ่มต้นจาก “นมขวดและนมถุง” จนถึง “นมกล่อง”
และ .. จากนมไทย – เดนมาร์ก ตราวัวแดง .. สู่ .. นมแห่งชาติ !

จุดเริ่มต้นของผลิตภัณฑ์นมที่ได้รับความนิยมเชื่อถือจากประชาชนชาวไทยทั่วประเทศเป็นอันดับหนึ่งหรืออันดับต้นๆ ตลอดระยะเวลาอันยาวนานมากกว่าครึ่งศตวรรษ คงจะหนีไม่พ้นผลิตภัณฑ์นมขององค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) ที่คนทั่วไปเรียกกันติดปากว่า “นมไทย – เดนมาร์ก” บ้าง “นมวัวแดง” บ้าง บางแห่งเรียก “นมตราบ้าน” ก็มี ที่แท้คือรูปภาพคอกโค 1962 ซึ่งในอดีตเคยเป็นแบรนด์ [BRAND] บนถุงนมของฟาร์มโคนมนั่นเอง

นมพาสเจอร์ไรส์บรรจุถุงยุคแรก คนทั่วไปเรียกกันว่า ... นมตราบ้าน

เบื้องหลังของผลิตภัณฑ์นมยี่ห้อนี้ ได้ซุกซ่อนประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจไว้มากมาย ทั้งพงศาวดาร ตำนาน ประวัติศาสตร์ เหตุการณ์และเรื่องราวที่น่าทึ่งหลากหลาย อย่างที่คนทั่วไปนึกไม่ถึง ตั้งแต่ก่อนก่อตั้ง ขณะก่อตั้ง และหลังการก่อตั้งฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์ก เพียงแค่สถานที่ตั้งของฟาร์มโคนมฯ ที่ตำบลมวกเหล็ก อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ก็เป็นที่รู้จักของคนไทยอยู่ก่อนแล้ว เพราะมีน้ำตกมวกเหล็ก .. แหล่งท่องเที่ยวที่มีธรรมชาติสวยงาม เลื่องชื่อมาแต่ครั้งอดีตและยิ่งกว่านั้น “มวกเหล็ก” ยังมีพงศาวดารมีประวัติอันเป็นตำนาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์ไทยที่ยิ่งใหญ่ถึงสามพระองค์ เป็นจุดรวมของประวัติศาสตร์สำคัญถึงสามยุคสามสมัย (รายละเอียดอยู่ใน .. มวกเหล็ก .. แดนมหัศจรรย์)

การก่อตั้งฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์กไม่ใช่เรื่องง่าย ความจริงแล้วเบื้องหลังมีความยากลำบากมาก ต้องใช้เวลาหลายปี แต่ด้วยพระบารมีปกเกล้าฯ ของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์ก จึงเกิดขึ้นบนแผ่นดินไทย แต่หลังการก่อตั้งแล้วยังยุ่งยาก ไม่แพ้กันเพราะต้องใช้เวลานานอย่างไม่รู้อนาคต เมื่อโคนมพันธุ์เรดเดน [RED DANE] รุ่นแรก จำนวน 39 ตัว และ “โอเล่” พ่อพันธุ์เรดเดนตัวแรก ตัวเดียว รวม 40 ชีวิต จากประเทศเดนมาร์กได้มาปรากฏตัวขึ้นที่ฟาร์มโคนมฯ มวกเหล็ก เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2505 พร้อมกับความโกลาหล

นับจากนั้นความยุ่งยากก็ติดตามมาอย่างต่อเนื่อง ... ความยุ่งยากมักอยู่ที่ครั้งแรก ก้าวแรก และแก้วแรก ... เสมอ ! ไม่ว่าทำอะไร ?

โคนมสาวรุ่นแรกจากประเทศเดนมาร์ก มาถึงฟาร์มโคนม เมื่อปี พ.ศ. 2505

ปัญหาใหญ่เร่งด่วนอันดับแรก และเป็นภารกิจเฉพาะหน้าที่ต้องเกิดขึ้นจากโคนมกลุ่มแรกในอีกไม่กี่เดือนข้างหน้า คือ “นมจากเต้า” ถึงตอนนั้น น้ำนมอาจจะยังมีน้อยพอใช้ดื่มกินและเก็บรักษาได้ แต่ต่อไปนับวันมีแต่จะเพิ่มขึ้นและเป็นปัญหาอย่างแน่นอน เพราะ “นมจากเต้า” นั้น ถ้าเกิดขึ้นแล้วต้องเกิดทุกวันไม่มีวันหยุดราชการ ดังนั้น ฟาร์มโคนมฯ จำเป็นต้องเร่งริบสร้าง “โรงนม” ขึ้นมาโดยเร็ว เพื่อรองรับน้ำนมดิบและสามารถเก็บรักษาได้ทันการณ์ พร้อมกับต้องเร่งหาตลาดเพื่อการระบายออกด้วย ในตอนนั้น มีสเตอร์ นีล กุณนำซอนเดอการ์ด ผู้อำนวยการคนแรกของฟาร์มโคนมฯ ชาวเดนมาร์ก ได้บันทึกไว้ในประวัติการทำงานของท่านบางตอน ความว่า “.. ข้าพเจ้าทราบโดยตลอดว่าเราจะต้องเผชิญกับปัญหานานัปการ แต่ปัญหาและอุปสรรคที่น่าเป็นห่วงมาก คือ ตลาดน้ำนมดิบ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องใหญ่ ... อีกทั้งคนไทยสมัยนั้นยังไม่นิยมดื่มนม ทั้ง ๆ ที่มีฟาร์มโคนมเกิดขึ้นแล้ว”

ฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์ก ก่อตั้ง “โรงนม” ขึ้นครั้งแรกบริเวณด้านหลังอาคาร
คอกโค 1962 ห่างกันไม่เกินสิบลวา บนพื้นที่ 300 ตารางเมตร เป็นอาคารหลังใหญ่ชั้นเดียว
มุ่งหลังคาด้วยกระเบื้องลอนคู่ ผนังอาคารก่ออิฐฉาบปูนปูทับด้วยกระเบื้องเคลือบขาว
สร้างบนพื้นคอนกรีตเสริมเหล็กด้วยงบประมาณ 232,000 บาท อาคารหลังนี้ใช้ทำกิจกรรม
สำคัญหลักๆ สองอย่างคือ เป็นหน่วยงานสัตวแพทย์และผสมเทียม .. หนึ่ง อีกหนึ่งใช้เป็น
สถานที่ผลิตนมแต่เรียกรวมกันว่า “โรงนม” !!

ฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์ก เลี้ยงโคนมฝูงแรกอยู่ประมาณ 6 เดือน ผลผลิต
คือ “นมจากเต้า” เริ่มเกิดขึ้นบ้างแล้ว แต่ไม่เป็นปัญหายากมากนัก เมื่อมี “โรงนม” นำนม
ที่ได้จากโคนมฝูงแรกแต่ละตัวมีปริมาณใกล้เคียงกับโคนมที่เลี้ยงอยู่ในประเทศเดนมาร์ก
ผลสำเร็จอันงดงามนี้เป็นผลให้แม่โคนมฝูงที่สองจำนวน 50 ตัวเดินทางมาสมทบ ติดท้ายด้วย
โคพ่อพันธุ์เรดเดนอีก 1 ตัว เมื่อต้นปี พ.ศ. 2506 ขณะเดียวกันน่านมดิบที่ได้จากโคฝูงแรก
เริ่มมากขึ้น จำเป็นต้องหาทางจำหน่ายออก โดยนำน่านมดิบผ่านความเย็นจากอุณหภูมิปกติ
ลงมาอยู่ที่ 6° เซนติเกรด บรรจุลงถังอลูมิเนียม ขนาด 50 ลิตร ชนิดสองชั้น ภายในบุด้วย
ไม้ก๊อก ยุคนั้นยังไม่มีโฟม [FOAM] เพื่อรักษาอุณหภูมิก่อนส่งขายโรงงานนมเอกชน
ในกรุงเทพฯ มหานคร ซึ่งใช้นมผงคืนรูปผลิตเป็นนมปรุงรสโดยมีส่วนผสมของนมสดเพียง 25
เปอร์เซ็นต์เท่านั้น นมผงคืนรูปส่วนใหญ่ส่งมาจากประเทศสหรัฐฯ และยุโรป ในสมัยนั้น
บริษัทผู้ผลิตนมปรุงรสในประเทศไทย คือ บริษัทเพียว กับ บริษัทโฟร์โมสต์ ส่วนของรัฐบาลมีเพียง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เพียงแห่งเดียวเท่านั้น

ในปีแรกที่ฟาร์มโคนมส่งนมออกจำหน่ายได้เริ่มต้นจากน่านม 60 ลิตร สมัยนั้น
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน กรุงเทพฯ เป็นสถานที่เดียวที่ผลิตนมพาสเจอร์ไรซ์
ในประเทศไทยโดยใช้นมสด 100 เปอร์เซ็นต์ สามารถผลิตได้วันละ 125 กิโลกรัม นมบางส่วน
ได้มาจากฟาร์มของชาวอินเดียในเมือง กรุงเทพฯ โควด้าการรับนมจากฟาร์มโคนมไทย –
เดนมาร์ก จึงมีจำกัดมาก จำเป็นต้องส่งขายให้กับบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งด้วย ต่อมา เมื่อปริมาณ
น่านมมีมากขึ้นการจำหน่ายให้กับบริษัทกลับต้องประสบปัญหาอุปสรรคยุ่งยากเกี่ยวกับ
หนี้สินที่บริษัทค้างชำระค่านมให้กับฟาร์มตลอดมา การจะขยายกิจการโดยการผลิตและ
บรรจุเองยังทำไม่ได้เพราะว่า “โรงนม” มีพื้นที่จำกัด ฟาร์มโคนมฯ จึงตกอยู่ในสภาวะการณ์
ดังกล่าวตลอดมาอีกระยะเวลาหนึ่ง จนกระทั่ง ...

ในปีเดียวกันนี้ วันที่ 20 พฤศจิกายน 2506 เจ้าฟ้าหญิง MARGRETHE มกุฎราชกุมารี แห่งประเทศเดนมาร์ก เสด็จเยือนประเทศไทยและได้ทอดพระเนตรกิจกรรมต่างๆ ที่ฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์ก โดยมีมิสเตอร์ซอนเดอการ์ด เป็นผู้นำเสด็จ

พุทธศักราช 2508 ... ฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์กได้รับมอบเครื่องบรรจุนมพาสเจอร์ไรส์ ขนาด 500 ลิตร พร้อมอุปกรณ์ และยังได้รับมอบขวดนมจากเกษตรกรชาวเดนมาร์กมาให้ใช้งานจำนวนหนึ่ง เป็นขวดแก้วใส ขนาดบรรจุ 250 ซี.ซี., 500 ซี.ซี. และ 1,000 ซี.ซี.

ฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์ก จึงได้สร้างร้านขายนมเล็กๆ ขึ้นมาบริเวณหน้าฟาร์มสำหรับขายนม ผลิตภัณฑ์นมของฟาร์มตอนนั้นพูดได้เต็มปากว่าเป็นนมสดธรรมชาติ 100 % เต็มเปรี๊ยะ .. ! คำว่า เปอร์เซ็นต์ไขมัน หรือ LOW FAT ยังไม่มีการพูดถึง ทุกหยดสดจากเต้าอย่างแท้จริง สมัยนั้นขนาดบรรจุ 250 ซี.ซี. ราคาแค่ขวดละหกสลึงเท่านั้น

ขวดนมรุ่นนี้แหละที่ถูกนำมาเป็นแบบก่อสร้างสัญลักษณ์ของฟาร์ม ตั้งไว้บริเวณริมถนนมิตรภาพ ปากทางเข้าฟาร์มโคนมฯ สัญลักษณ์นี้ตั้งอยู่นานกว่า 24 ปี ก่อนถูกรื้อถอนออกไปเมื่อมีการก่อสร้างขยายถนนมิตรภาพระหว่างปี พ.ศ. 2532 – พ.ศ. 2533

พุทธศักราช 2510 ... จากปัญหานี้สินค้าชำระค่านมของบริษัทเอกชน ปัญหาปริมาณน้ำนมดิบที่เพิ่มขึ้น และคนไทยยังไม่นิยมดื่มนม ฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์คจึงอยู่ในสถานการณ์ที่ยุงยาก จำเป็นต้องแก้ปัญหาเรื่องน้ำนมที่เพิ่มขึ้นก่อน โดยนำนมไปแจกตามโรงพยาบาลและโรงเรียน วิธีนี้ก็กลับทำให้นมไทย – เดนมาร์คเป็นที่รู้จักแพร่หลายออกไป ประชาชนคนไทยเริ่มให้ความสนใจหันมาดื่มนมมากขึ้น และเมื่อฟาร์มโคนมผลิตนมพาสเจอร์ไรส์ รสหวาน กลิ่นมะลิ ออกวางตลาด ระหว่างปี 2509 – 2510 นมไทย – เดนมาร์คก็ยิ่งได้รับความนิยม แต่การขยายตลาดกลับเป็นไปได้ยาก เนื่องจาก “โรงนม” มีพื้นที่จำกัด และเครื่องบรรจุนมขวดมีขนาดเล็กเกินไป

พ.ศ. 2511 ... เมื่อฟาร์มโคนมฯ ได้นำเข้าเครื่องบรรจุนมแบบถุงมาใช้งาน ผลิตภัณฑ์นมสดของฟาร์มจึงได้เปลี่ยนรูปแบบ จากการบรรจุขวดมาเป็นการบรรจุในถุงแทน ตั้งแต่นั้น สิ่งสำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงนี้ก็คือ อาคารฟาร์ม 1962 หรือคอกโคประวัติศาสตร์คอกแรก ได้ถูกนำมาเป็นสัญลักษณ์ ประทับอยู่กับถุงนมพาสเจอร์ไรส์ นี่เป็นสัญลักษณ์แรกของผลิตภัณฑ์นมสดจากฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์ค แต่ประชาชนทั่วไปกลับนิยมเรียกกันว่า “นมตราบ้าน” ซึ่งเป็นเครื่องหมายการค้าที่ประชาชนชาวไทยตั้งให้เอง จากนั้นเพียงปีเศษก็ผ่านตลาดสู่มือคนไทยไปทั่วภาคกลางอย่างต่อเนื่อง

ในเวลาต่อมาเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมต้นแบบ หรืออดีตนักเรียนฟาร์ม “คอมมานโดโคนม” ที่ฟาร์มโคนมเพาะสร้างขึ้นได้เริ่มต้นทยอยส่งผลงาน “น้ำนมดิบ” จากฟาร์มของตนในนิคมสร้างตนเอง [COLONY] มาส่งที่โรงนม ดังนั้น สภาพของ “โรงนม” จึงกลายเป็น “โรงงานนม” เล็กๆ ขึ้นตั้งแต่นั้นมา สร้างแรงจูงใจให้กับเกษตรกรไทยหันมาสู่อาชีพใหม่ที่ทำรายได้ให้อย่างยั่งยืน ... อาชีพพระราชทานการเลี้ยงโคนม .. !!

จาก “โรงนม” โรงงานเล็กๆ โรงแรกของฟาร์มโคนมฯ ที่เริ่มต้นจาก “นมขวด” จนถึง “นมถุง” .. นมตราบ้าน ! .. ครองตลาดภาคกลางอยู่ระยะหนึ่ง จนกระทั่งถึงวาระที่ฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์ค เปลี่ยนโฉมหน้ามาเป็นองค์การรัฐวิสาหกิจ สัญลักษณ์รูป “วัวแดงแม่ – ลูก” ถูกกำหนดให้เป็นส่วนประกอบสำคัญของเครื่องหมายประจำองค์การ หลังประกาศพระราชกฤษฎีกา จัดตั้ง องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) พ.ศ. 2514 “สัญลักษณ์วัวแดงแม่ลูก” จึงผกาดสู่ตลาดอุตสาหกรรมนมไทยเคียงคู่ไปกับ “นมตราบ้าน” ยืนหยัดอยู่บนเวทีธุรกิจการค้าอย่างมั่นคง ผลิตภัณฑ์นมไทย – เดนมาร์ค เป็นที่รู้จักและกำลัง

จะครองใจคนไทย แดนโคนมกลายเป็นดินแดนที่ประชาชนให้ความสนใจไปเยี่ยมชมกิจการกัน
เนื่องๆ เดือนหนึ่งๆ นับหมื่นคน ตลาดนมเปิดกว้างเมื่อคนไทยหันมาดื่มนมมากขึ้น ความต้องการ
น้ำนมและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น เป็นเรื่องที่คาดคำนวณได้ โรงงานนม อ.ส.ค. เล็กเกินไปสำหรับ
สถานการณ์เช่นนี้ ประกอบกับโรงงานนมตั้งอยู่ด้านหลังใกล้ชิดกับคอกโค 1962 อาคาร
ประวัติศาสตร์ จุดสนใจที่คนทั่วไปมาเยี่ยมชมประจำแทบทุกวัน นอกจากนั้นบริเวณนี้ยังเป็น
จุดรับส่งน้ำนมดิบที่เกษตรกรจากนิคมฯ โคนมนำมาส่งด้วย จากสภาพแวดล้อมดังกล่าว
จึงไม่เหมาะสมที่จะใช้เป็นแหล่งผลิตนมพร้อมดื่มอีกต่อไป การก่อสร้างโรงงานผลิตนมแบบมาตรฐาน
จึงเกิดขึ้นในเวลาต่อมา

“โรงงานนม” ถูกดัดแปลงเป็นสโมสรนักเรียนฟาร์ม ใช้สำหรับฝึกซ้อมวงดนตรี
คณะ THE RED DANE ของ อ.ส.ค. ระยะเวลาหนึ่ง ก่อนจะเปลี่ยนเป็นที่ทำงานของสัตวแพทย์ –
ผสมเทียม และสุดท้ายได้รับการปรับปรุงเป็นห้องวิเทศน์ในความรับผิดชอบของแผนกบริหาร
การท่องเที่ยว ฝ่ายท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในปัจจุบัน “โรงงานนม” เหลือเพียงเรื่องราวและอดีต
ที่เลือนราง หรือ .. วันวานที่ผ่านเลย เท่านั้น

ระหว่างปี พ.ศ. 2527 – พ.ศ. 2536 “ยุคนมจากเต้า” ผลิตภัณฑ์นม อ.ส.ค. ก้าวสู่
ความเป็นหนึ่ง จากความนิยมเชื่อถือของผู้บริโภค เป็นผลิตภัณฑ์นมระดับประเทศของคนไทย
ที่คนไทยยอมรับและเชื่อถือต่อเนื่องมาอย่างยาวนาน ตลอดระยะเวลาดังกล่าว อ.ส.ค.
ได้รับมอบโรงงานนมจากสหกรณ์โคนมที่จังหวัดเชียงใหม่ ให้เข้าไปดำเนินการต่อในปี 2522
และต่อมา จึงทำการก่อสร้างโรงงานผลิตภัณฑ์นม อ.ส.ค. ขึ้นที่อำเภอปรางค์บุรี จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ เมื่อปี พ.ศ. 2528 และเมื่อก้าวเข้าสู่ อ.ส.ค.ยุคใหม่ การขยายเขตส่งเสริมการเลี้ยง

โคนมสู่ภาคต่างๆ ยังดำเนินการต่อไป อ.ส.ค. ได้สร้างโรงงานผลิตภัณฑ์นมที่จังหวัดขอนแก่น เมื่อปี พ.ศ. 2538 และที่จังหวัดสุโขทัย ปี พ.ศ. 2541 และก่อนที่จะเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ยุคแห่งเทคโนโลยี อ.ส.ค. พร้อมกับผลิตภัณฑ์นมไทย – เดนมาร์ก จากโรงงานมาตรฐานทั้ง 5 แห่ง ได้ดำเนินกิจการและพัฒนาพื้นที่ สร้างสถานศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติเพื่อการอนุรักษ์ เพื่อสังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

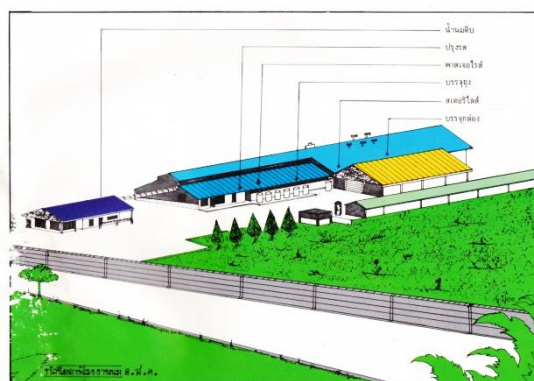
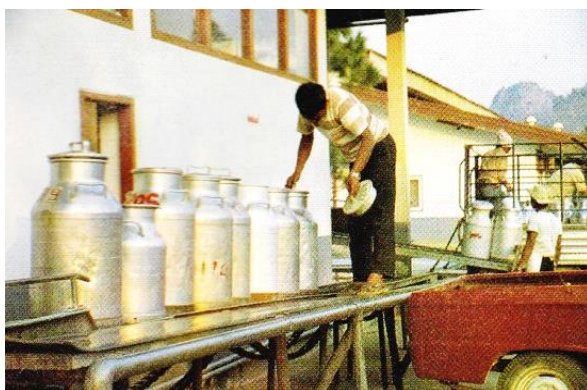
อ.ส.ค.เป็นหน่วยงานแรก ที่ดำเนินการด้านฟาร์มโคนมตามแนวทางเกษตรอินทรีย์ หรือ ฟาร์มโคนมอินทรีย์ [ORGANIC DAIRY FARM] ถือเป็นต้นแบบนวัตกรรม หรือ ฟาร์มต้นแบบ เพื่อเป็นแนวทางในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม สถาบันการศึกษาและบุคคลทั่วไป โดยกรมปศุสัตว์ได้ออกใบรับรอง ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ มาตรฐานสินค้าและอาหารแห่งชาติ ให้แก่ อ.ส.ค. เป็นรายแรก

ระหว่างปี พ.ศ. 2555 – 2559 อ.ส.ค.กำหนดแผนวิสาหกิจจากวิสัยทัศน์ .. การเป็นผู้นำในอุตสาหกรรมโคนมไทยที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และสร้างความมั่นคงในอาชีพการเลี้ยงโคนมอย่างยั่งยืน และจัดทำแผนพัฒนาการใช้ประโยชน์พื้นที่ เน้นการให้ซึ่งกันและกันระหว่างธรรมชาติ การสัญจรและเอกลักษณ์ของ อ.ส.ค.

เพื่อสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และเพื่ออาชีพพระราชทานการเลี้ยงโคนม อ.ส.ค. โดยโรงงานทั้ง 5 แห่งทั่วทุกภูมิภาคจึงมุ่งหน้าสู่เป้าหมายตาม “วิสัยทัศน์” เพื่อก้าวเข้าสู่การเป็น “นมแห่งชาติ” ภายในปีพุทธศักราช 2564 อย่างเป็นรูปธรรม !!

โรงงานนมฉะเชิงเทรา (จังหวัดสระบุรี)

ระหว่างปีพุทธศักราช 2514 – 2515 โรงงานนมผลิตภัณฑ์นมโรงแรกของ อ.ส.ค. เกิดขึ้น โครงสร้างตัวอาคารเป็นคอนกรีตชั้นเดียว หลังคามุงกระเบื้องลอนคู่ ฝาผนังก่ออิฐฉาบปูนกรุด้วยกระเบื้องเคลือบขาว พื้นโรงงานเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ปูทับด้วยกระเบื้องกันกรด ประกอบด้วยห้องเย็นสามห้อง ก่อสร้างบนพื้นที่ 1,000 ตารางเมตร งบประมาณค่าก่อสร้าง 1,025,000.- บาท ด้านหลังอาคารเป็นโรงไฟฟ้าและโรงต้มไอน้ำ แยกต่างหาก เดิมเป็นโรงเรือนเสาคอนกรีต หลังคามุงสังกะสี ก่อด้วยอิฐบล็อกบนพื้นคอนกรีต เนื้อที่ 108 ตารางเมตร ค่าก่อสร้าง 50,000.- บาท โรงงานผลิตภัณฑ์นมหลังนี้

อาคารรับน้ำนมดิบ บริเวณด้านหน้าโรงงานนมมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

ระหว่างปี พ.ศ. 2514 - 2515

ตั้งอยู่ด้านหน้าจากอาคารคอกโค 1962 ประมาณ 350 เมตร การขนย้ายเครื่องจักรอุปกรณ์สำคัญๆ ที่จำเป็นจากโรงนมเก่ามาติดตั้งใช้งาน ต้องวางแผนและดำเนินการให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ แม้กระนั้นก็ยังใช้เวลาถึงสองวันสองคืนติดต่อกันโดยไม่มีการหยุดพัก ตั้งแต่ก้าวแรกของการผลิตนมพาสเจอร์ไรส์บรรจุถุงทำให้ อ.ส.ค. ค้นพบปัญหาว่า นมพาสเจอร์ไรส์มีอายุการเก็บรักษาในระยะเวลาสั้นทั้งยังต้องเก็บในที่ที่มีอุณหภูมิต่ำ ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่และเป็นเหตุผลทำให้ อ.ส.ค. ก้าวไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์นมรูปแบบใหม่ ในปี พ.ศ. 2519 โดยการนำเข้าเครื่องจักรผลิตนมสเตอริไลส์ [STERILIZED] ระบบ U.H.T. [ULTRA HIGH TEMPERATURE] ผลิตภัณฑ์นม ยู.เอช.ที. ในระยะแรกบรรจุกล่องสามเหลี่ยม พีรามิดรูปลักษณะแปลกตา และในอีกสามปีต่อมาได้มีการพัฒนาเป็นการบรรจุกล่องแบบสี่เหลี่ยมเป็นรายแรก เมื่อปี พ.ศ. 2522 ก่อนภาคเอกชนจะเริ่มต้น ผลิตภัณฑ์นมไทย – เดนมาร์คของ อ.ส.ค. เป็นที่นิยมของคนไทยทั่วประเทศมานานหลายสิบปี

นับจากปี พ.ศ. 2560 อ.ส.ค.ได้ปรับปรุงขยายกำลังการผลิตจากเดิมขึ้นไปเป็น 500 - 600 ตันต่อวัน ด้วยเทคโนโลยียุคใหม่ที่ทันสมัย ยกกระดับมาตรฐานคุณภาพให้สูงขึ้น สร้างผลิตภัณฑ์นมไทย – เดนมาร์ค “ตราวัวแดง” ให้เป็น “นมแห่งชาติ” ของคนไทยตลอดไป

O'LE

โรงงานนมเชียงใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่)

โรงงานนมเชียงใหม่ ตั้งอยู่ที่ถนนห้วยแก้ว ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2510 ด้วยความร่วมมือทางวิชาการระหว่างรัฐบาลไทย และรัฐบาลเยอรมัน ใช้เป็นศูนย์วิจัยและฝึกอบรมนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และเกษตรกรในพื้นที่มาก่อน เดิมเป็นโรงงานขนาดเล็กอยู่ในความดูแลของกรมปศุสัตว์ ต่อมา สหกรณ์โคนมเชียงใหม่ได้เข้ามารับช่วงแทน เมื่อปี พ.ศ. 2516 และได้มอบให้ อ.ส.ค.เข้าไป ดำเนินการต่อ เมื่อปี พ.ศ. 2522 เป็นต้นมา โดย อ.ส.ค.เริ่มต้นจากการทำโครงการ ส่งเสริมการเลี้ยงโคนมในกลุ่มเกษตรกรที่ประกอบอาชีพอื่น และประสบกับปัญหา ด้านการตลาด ให้หันมาเลี้ยงโคนมเป็นอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มพูนรายได้ อ.ส.ค.ได้รับความสำเร็จ ด้านการส่งเสริมเป็นอย่างดี เกษตรกรหันมาประกอบ “อาชีพพระราชทาน” มากขึ้นทุกปี

โรงงานนมเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2522

โรงงานนมเชียงใหม่ หลังการปรับปรุง

เนื่องจากในจังหวัดเชียงใหม่มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมอยู่ก่อนแล้ว จึงทำให้การส่งเสริม การเลี้ยงโคนมแผ่กว้างครอบคลุมไปทางภาคเหนือตอนบนได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นตัวช่วยรองรับการขยายตัวของเกษตรกรที่หันมาเลี้ยงโคนมเพิ่มขึ้นจากทาง ภาคกลางและภาคเหนือตอนล่างได้ในเวลาต่อมา ปัญหาหลักด้านการส่งเสริมคือ เกษตรกรในภาคเหนือส่วนใหญ่ คำนึงกับการปลูกพืชไร่มากกว่าการเลี้ยงสัตว์ เกษตรกร บางรายมีที่ดินจำกัดและที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือขาดแคลนแหล่งเงินเงินที่จะมาเลี้ยงโคนม โรงงานนมเชียงใหม่ใช้น้ำนมดิบที่ได้จากสถาบันโคนมแห่งชาติ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ ศูนย์ส่งเสริมกิจการโคนมห้วยแก้ว ป่าตึง และ ท่าทราย เริ่มต้นมีกำลังการผลิตประมาณ 20 – 30 ตันต่อวัน

โรงงานนมปราณบุรี (จังหวัดประจวบคีรีขันธ์)

ปราณบุรี เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อาชีพสำคัญดั้งเดิมของเกษตรกรส่วนหนึ่ง คือ การปลูกพืชไร่สับปะรด ผลผลิตที่ขึ้นชื่อลือชามาช้านานจนทุกวันนี้ แต่การทำไร่สับปะรดก็เช่นเดียวกับพืชเกษตรอื่นๆ ที่มักจะประสบปัญหาโรคระบาดต่างๆ ซากๆ ซึ่งรัฐบาลโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก็เล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมทดแทนการปลูกสับปะรดขึ้นเพื่อแก้ปัญหา และเป็นทางเลือกให้กับเกษตรกร โดยเริ่มต้นตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2522 อ.ส.ค.ได้จัดทำโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมขึ้นในหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ และนิคมสร้างตนเองบ้านเนินดินแดง โครงการนี้ได้รับความสนใจและประสบความสำเร็จด้วยดี มีเกษตรกรจำนวนมากหันมาประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมแทนการปลูกสับปะรด จนครอบคลุมพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี และชุมพร

แต่มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในโครงการหลายอำเภอไม่สามารถนำน้ำนมดิบมาส่งที่ศูนย์รับนมของ อ.ส.ค. ที่ปราณบุรีได้เนื่องจากกระยะทางไกลและต้นทุนสูง ดังนั้นเพื่อรองรับน้ำนมดิบที่เกิดขึ้นจากโครงการดังกล่าวจึงต้องมีโรงงานนมปราณบุรีขึ้น ณ ตำบลหนองตาแต้ม ริมถนนเพชรเกษม โดยสมาคมกลุ่มชาวไร่ฯ ได้อุทิศที่ดินจำนวน 20 ไร่ เพื่อจัดตั้งโรงงานขึ้นมาและทำการผลิตผลิตภัณฑ์นม อ.ส.ค. สู่ตลาดตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา มีกำลังการผลิตประมาณ 60 ตันต่อวัน

โรงงานนมขอนแก่น (จังหวัดขอนแก่น)

โรงงานผลิตภัณฑ์นมขอนแก่น ตั้งอยู่ที่ตำบลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ทำการก่อสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2538 ในเขตพื้นที่ของสำนักงานเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ประมาณ 109 ไร่ อาคารโรงงานนมเป็นแบบชั้นเดียว บนพื้นที่ 5,000 ตารางเมตร ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้อนุมัติเงินงบประมาณลงทุนเป็นเงิน 254 ล้านบาท เพื่อจัดตั้งศูนย์รวบรวมนํ้านมดิบ 5 ศูนย์ และโรงงานแปรรูปนํ้านมของโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม ตามแผนปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร ซึ่งแต่เดิมแผนและโครงสร้างดังกล่าว โรงงานนมต้องไปอยู่ทางภาคใต้ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช แต่ผลจากการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่ได้ผลเท่าที่ควร ความตื่นตัวกับอาชีพใหม่นี้น้อย ส่วนทางภาคอีสานการปูพรมโดยตั้งศูนย์ส่งเสริมการเลี้ยงโคนมจำนวน 5 ศูนย์ กระจายไปทั่วพื้นที่ภาคอีสานตอนบน ในระยะแรกประสบผลสำเร็จตามโครงการ จึงต้องปรับเปลี่ยนแผนการสร้างโรงงานใหม่จากภาคใต้มาอยู่ที่จังหวัดขอนแก่นแทน เพราะเป็นภารกิจที่จะต้องประกันราคารับซื้อนํ้านมดิบจากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในพื้นที่สำหรับเป็นวัตถุดิบในการผลิต โรงงานผลิตนมขอนแก่น เป็นระบบ ยู.เอช.ที. มีกำลังการผลิตประมาณ 60 ตันต่อวัน แต่สามารถขยายกำลังการผลิตได้สูงขึ้นอีกถึงหนึ่งเท่าตัว และได้เริ่มทำการผลิตนมออกจำหน่ายตั้งแต่เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2540

โรงงานนมสุโขทัย (จังหวัดสุโขทัย)

สุโขทัย เป็นจังหวัดที่อยู่ทางภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย เป็นพื้นที่ซึ่งถูกกำหนดให้มีการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมตามนโยบายและแผนวิสาหกิจ ปี พ.ศ. 2540 - 2544 หนึ่งในภารกิจและบทบาทของ อ.ส.ค.เกี่ยวกับเรื่องนี้เป็น การจัดตั้งโรงงานนมให้สามารถรองรับน้ำนมดิบจากเกษตรกรเข้าชบวนการผลิตและการขยายตัวของตลาดนมพร้อมดื่ม ดังนั้น

สำนักงาน อ.ส.ค.ภาคเหนือตอนล่าง (โรงงานนมสุโขทัย)

โรงงานผลิตภัณฑ์นมของ อ.ส.ค.จึงก่อสร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2541 ที่บริเวณนิคมสหกรณ์สวรรคโลก ตำบลคลองมะพลับ อำเภอสรรคบุรี จังหวัดสุโขทัย ตามโครงการและแผนปรับโครงสร้างระบบการผลิตการเกษตรฯ ปี พ.ศ. 2537 - 2539 เช่นเดียวกับโรงงานนมจังหวัดขอนแก่น เป็นโรงงานที่ใช้รองรับน้ำนมดิบจากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมของศูนย์ส่งเสริมการเลี้ยงโคนมในจังหวัดสุโขทัย จากอำเภอสรรคบุรี ศิริมาศทุ่งเสลี่ยม กงไกรลาศ และศูนย์ส่งเสริมฯ อำเภอพืพะเล จังหวัดพิจิตร โครงการและแผนปรับโครงสร้างฯ ได้สนองนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาความยากจนของเกษตรกรด้วย และนับเป็นการขยายเครือข่ายงานโครงการฯ อย่างต่อเนื่องจากภาคอีสานไปสู่ภาคเหนือตอนล่าง ผลจากการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมที่เป็นไปตามเป้าหมาย ประกอบกับความตื่นตัวกับอาชีพใหม่ของเกษตรกรในพื้นที่ซึ่งสนใจและมีความพร้อมเรื่องที่ดินอยู่แล้ว การตั้งศูนย์ส่งเสริมฯ จึงประสบความสำเร็จปริมาณน้ำนมดิบเพิ่มขึ้นจนถึงระดับต้องก่อตั้งโรงงานผลิตขึ้นมารองรับ โรงงานนมสุโขทัยเริ่มดำเนินการผลิตนม ยู.เอช.ที. เป็นระบบแรกโดยเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2542 ซึ่งต่อมาได้มีการเพิ่มระบบการผลิตนมพาสเจอร์ไรส์ขึ้นอีกชนิดหนึ่ง เมื่อปี พ.ศ. 2546 ปัจจุบันมีกำลังการผลิตประมาณวันละ 140 ตัน

กว่าครึ่งก่อนศตวรรษที่ผ่านมา อ.ส.ค.ในฐานะหน่วยงานรัฐวิสาหกิจได้ดำเนินงานทั้งด้านการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมให้กับเกษตรกรไทย ควบคู่กับการทำธุรกิจอุตสาหกรรมเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมไทย – เดนมาร์ก “ตราวัวแดง” นมโคแท้ 100% จากเกษตรกรไทย และได้รับความนิยมเชื่อถือจากคนไทยทั่วประเทศในอันดับต้นๆ รวมถึงเป็นที่ยอมรับของประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วย ประเทศไทยมีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในทุกภูมิภาคมากกว่า 16,000 ครัวเรือน ผลิตน้ำนมดิบได้กว่า 3,000 ตันต่อวัน และ อ.ส.ค.สามารถรับน้ำนมดิบได้ประมาณ 600 ตันต่อวัน คิดเป็น 20% ของทั้งประเทศ นี่คือผลจากการดำเนินการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมมาตลอดระยะเวลากว่า 50 ปี

จากแนวนโยบายหรือวิสัยทัศน์ตามแผนวิสาหกิจ อ.ส.ค. พ.ศ. 2555 – 2559 ที่ผ่านมามีคือ ... การเป็นรัฐวิสาหกิจที่ส่งเสริมความมั่นคงให้อาชีพการเลี้ยงโคนมและอุตสาหกรรมนมไทยอย่างยั่งยืน อ.ส.ค.จึงมุ่งมั่นพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโคนมและอุตสาหกรรมนมไทยเพื่อก้าวอย่างสู่ทศวรรษหน้า และได้กำหนดแผนวิสาหกิจปี พ.ศ. 2560 – 2564 โดยมีเป้าหมาย “วิสัยทัศน์” สู่การเป็น “นมแห่งชาติ” อย่างเป็นรูปธรรมจากผลิตภัณฑ์นมไทย – เดนมาร์ก “ตราวัวแดง” ที่มีคุณภาพระดับสากล

พุทธศักราช 2560 ... อ.ส.ค. ปรับปรุงโรงงาน ขยายกำลังการผลิตครั้งใหญ่จากเดิมที่รองรับนมได้ 200 ตันต่อวัน ปัจจุบันสามารถรับน้ำนมได้ 500 - 600 ตันต่อวัน ผลิตภัณฑ์นมไทย – เดนมาร์กเป็นผลิตภัณฑ์ระดับประเทศที่คนไทยยอมรับและบทพิสูจน์ในเรื่องนี้ถูกนำมาเป็นนโยบาย หรือ วิสัยทัศน์ของ อ.ส.ค. ตามแผนวิสาหกิจ ปี 2560 – 2564 “นมแห่งชาติ” [MILK OF THAILAND] เน้นอนว่าเป้าหมายนี้ย่อมมีตัวชี้วัด หนึ่งในตัวชี้วัดสำคัญที่ชัดเจน คือ “ยอดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์นม” อ.ส.ค. ต้องสร้างรายได้ไม่ต่ำกว่าหมื่นล้านบาท

โรงงานนมทุกภูมิภาคทั้ง 5 แห่ง ของ อ.ส.ค. คือเครื่องมือที่จะผลักดัน อ.ส.ค. สู่เป้าหมายสูงสุดในการเป็น “นมแห่งชาติ” ได้เป็นอย่างดี และถ้าหาก อ.ส.ค. สามารถทำ “ภารกิจพิชิตหมื่นล้าน” เป็นผลสำเร็จ ผลิตภัณฑ์นมไทย – เดนมาร์กตราวัวแดง จะเป็น “นมแห่งชาติ” อย่างสมบูรณ์และเป็นรูปธรรมต่อไปในอนาคต !!